

Virginia Alexe
Gabriela Bărbulescu
Violeta Dascălu
Daniela Ioniță

Geografie

4

Manual pentru clasa a IV-a

Acest manual este proprietatea Ministerului Educației.
Acest proiect de manual școlar este realizat în conformitate cu Programa școlară
aprobată prin Ordinul ministrului educației nr. 5003/02.12.2014.

116.111 – numărul de telefon de asistență pentru copii

Virginia Alexe
Gabriela Bărbulescu
Violeta Dascălu
Daniela Ioniță

Geografie

4

Manual pentru
clasa a IV-a

Manualul școlar a fost aprobat de Ministerul Educației prin ordinul de ministru nr. 4200/07.07.2021.

Manualul este distribuit elevilor în mod gratuit, atât în format tipărit, cât și digital, și este transmisibil timp de patru ani școlari, începând cu anul școlar 2021–2022.

Inspectoratul școlar .....

Școala/Colegiul/Liceul .....

ACEST MANUAL A FOST FOLOSIT:

Anul	Numele elevului	Clasa	Anul școlar	Aspectul manualului*			
				format tipărit		format digital	
				la primire	la predare	la primire	la predare
1							
2							
3							
4							

* Pentru precizarea aspectului manualului se va folosi unul dintre următorii termeni: nou, bun, îngrijit, neîngrijit, deteriorat.

- Cadrele didactice vor verifica dacă informațiile înscrise în tabelul de mai sus sunt corecte.
- Elevii nu vor face niciun fel de însemnări pe manual.

Geografie. Manual pentru clasa a IV-a.

Virginia Alexe, Gabriela Bărbulescu, Violeta Dascălu, Daniela Ioniță

Referenți științifici: prof. grad I Roxana-Mihaela Diaconu, Colegiul Național „Gheorghe Lazăr”, București
prof. grad I Alina Emilia Ionescu, Colegiul Național „Iulia Hasdeu”, București

Copyright © 2021 Grup Media Litera

Toate drepturile rezervate

Editura Litera

tel.: 0374 82 66 35; 021 319 63 90; 031 425 16 19

e-mail: contact@litera.ro

www.litera.ro

Editor: Vidrașcu și fiii

Redactor: Mihaela Spurcaci

Corector: Ionel Palade

Credite foto: Dreamstime, Shutterstock

Copertă: Vlad Panfilov

Tehnoredactare și prepress: Luminița Ermurachi,

Olimpia Bolozan

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Geografie: manual pentru clasa a IV-a /
Virginia Alexe, Gabriela Bărbulescu, Violeta
Dascălu, Daniela Ioniță. – București: Litera, 2021

ISBN 978-606-33-7675-7

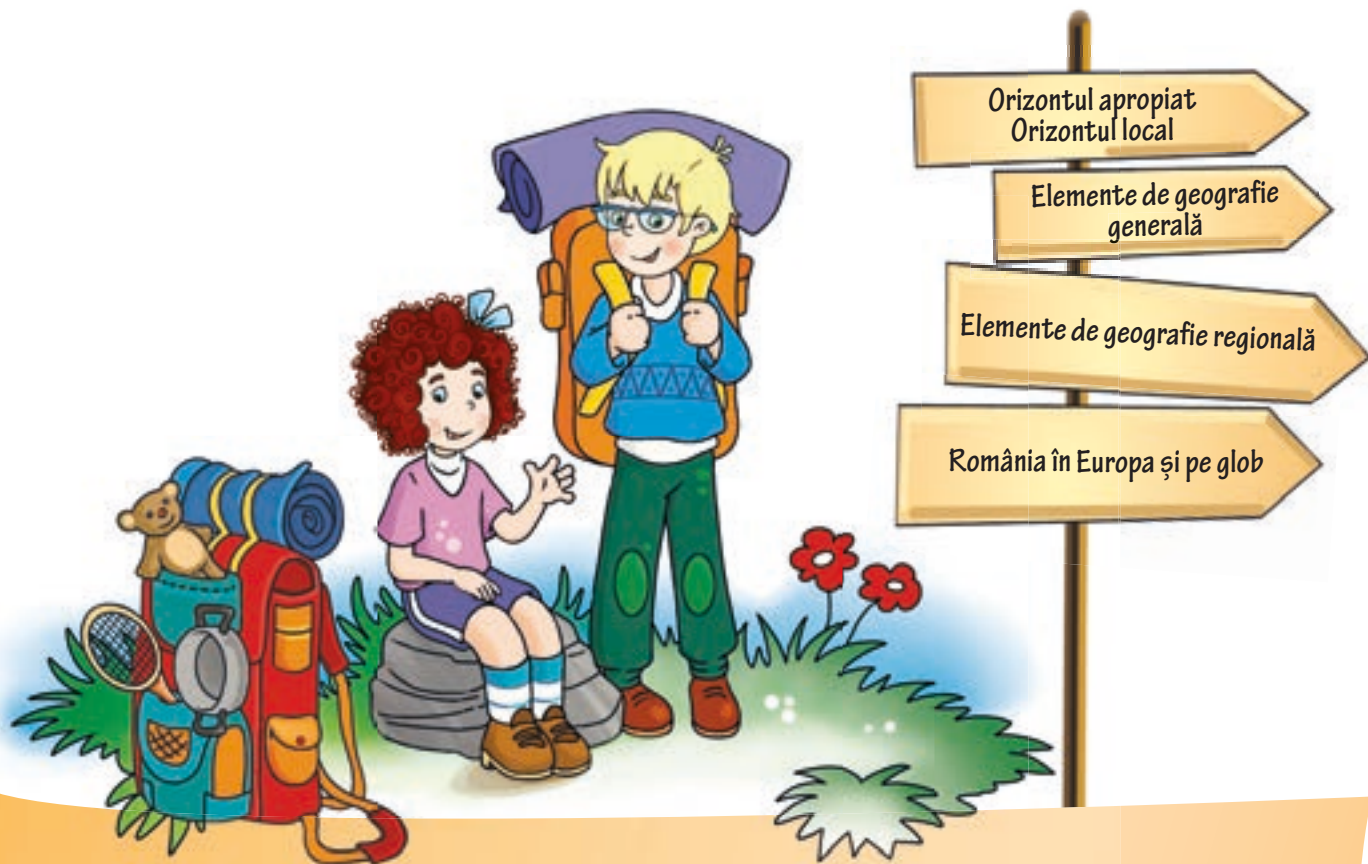
I. Alexe, Virginia

II. Bărbulescu, Gabriela

III. Dascălu, Violeta

IV. Ioniță, Daniela

91

Bună!

Suntem Mara și Vlad! Te invităm într-o călătorie în lumea GEOGRAFIEI.

GEOGRAFIA este știința care studiază și descrie înfățișarea pământului. Aceasta a apărut din nevoia oamenilor de a se localiza în spațiu și de a înțelege fenomenele din natură.

Vom fi călători și vom porni la drum chiar de aici, din sala de clasă.

Vom afla împreună cât de importantă este geografia pentru viața noastră.

În clasa a IV-a vom descifra tainele hărților și vom învăța să ne orientăm, vom afla mai multe despre localitatea natală și împrejurimile acesteia.

Vom învăța lucruri importante și interesante despre țara noastră, România, și vom înțelege care este locul acesteia în Europa și în lume.

În manual, vom întâlni mai multe rubrici care să ne ajute în învățare și înțelegere:

 Observă!

 Află

 Privește în jurul tău!

 Aplică!

Geografia în viața mea

Să pornim! Călătorului îi stă bine cu drumul!

CUPRINS

UNITATEA 1. ORIZONTUL APROPIAT.

ORIZONTUL LOCAL.....	7
Clasa, școala	8
Cartierul, localitatea	10
Planul clasei.....	12
Planul locuinței	14
Planul școlii.....	15
Planul cartierului și al localității	16
Repere observabile: ziua, luna, anul	18
Repere convenționale: calendarul.....	21
Mijloace și instrumente de orientare.....	22
Soarele, mijloc de orientare	24
Linia orizontului.....	25
Descrierea orizontului local.....	27
De la orizontul local la regiune și țară.....	31
Recapitulare.....	33
Evaluare.....	34

UNITATEA 2.

ELEMENTE DE GEOGRAFIE GENERALĂ	35
Limite și vecini	36
Relieful: caracteristici generale și trepte de relief	38
Clima.....	41
Vegetația, animalele și solurile	42
Apele curgătoare.....	44
Dunărea	46
Apele stătătoare	47
Marea Neagră	49
Locuitorii României	50
Așezările omenești	52
Activitățile economice	55
Resurse și activități industriale	55
Principalele produse agricole	57
Căile de comunicație	59
Recapitulare	63
Evaluare	64

UNITATEA 3.

ELEMENTE DE GEOGRAFIE REGIONALĂ.....	65
Munții Carpați	66
Dealurile și podișurile	72
Depresiunea Colinară a Transilvaniei	74
Câmpiile.....	75
Delta Dunării	77
Caracteristici geografice ale regiunii în care este situat orizontul local	79
Maramureșul	80
Organizarea administrativă actuală a României.....	82
Orașul București – caracterizare geografică.....	84
Caracterizarea geografică a județului și a localității în care este situat orizontul local	86
Recapitulare	89
Evaluare	90

UNITATEA 4. ROMÂNIA ÎN EUROPA

ȘI PE GLOB.....	91
România în Europa	92
Europa – un continent al planetei	93
Terra – planeta noastră	95
Terra – o planetă a Sistemului Solar	96
Recapitulare.....	97
Evaluare.....	99
Recapitulare finală	100
Evaluare finală	103

STRUCTURA MANUALULUI

VARIANTA TIPĂRITĂ

RUBRICI

OBSERVĂ – suport intuitiv pentru introducerea conținuturilor noi

PRIVEȘTE ÎN JURUL TĂU – aplicații pe baza realității înconjurătoare a elevilor

AFLĂ – conținutul teoretic al lecției

APLICĂ – aplicații individuale și de grup

GEOGRAFIA ÎN VIAȚA MEA – legătura dintre teorie și viața reală

Numele unității

Titlul lecției

Numărul unității

Proiectul unității de învățare

Conținuturi din programa școlară. Competențe specifice

Numărul paginii

Aplicații

Itemi de evaluare

RECAPITULARE

1. Denumesc pe cartă un tabel, precum cel de mai jos, și completează-l conform cerințelor.

Traseul tău începe de la stea și continuă:

- trei pătrate către nord;
- două pătrate către vest;
- patru pătrate către sud;
- două pătrate către est;
- un pătrat către nord.

Ce ai observat? Compară tabelul tău cu cel al colegilor.

2. Costăzăz emuriturile de mai jos pe cartă. Notează fiecare emuritor cu A (adâncități) sau F (Fâșii), pornind de la desenul dat.

- Școala este așezată la nord de cabană.
- Cabana este așezată la nord de castel.
- Casa este așezată la est de biserică.
- Biserica este așezată la vest de castel.
- Biserica este așezată la sud de școală.

3. Sote pe cartă doar cuvintele care reprezintă mijloace de orientare: Soare, busuol, soleten mivolt, telegraf, Sineur Fâșii, mupșchul și pe sovetul opacitate, mupșchul.

4. Alcătuește emuripii folosind cuvintele puncte coordonate, linie orizontului, regiune.

PORTOFOLIUL

Verifică peșele din portofoliu realizate în această unitate de învățare. Pentru aceasta, fiecare elev va avea în vedere:

- să aibă toate peșele propuse pe parcurul unității;
- să fie respectate cerințele în fiecare caz;
- să fie completate și îmbunătățite fișele de portofoliu, dacă e în caz.

PROIECT

Prezintăți produsele lucrate în proiectul unității de învățare. Discutați despre realitatea proiectului, spunându-vă și de următoarele întrebări:

- Au fost respectate toate cerințele?
- Ce și-a plăcut și lucrul cel mai mult?
- Ce a fost dificil de realizat?
- Ce ai fi putut să faci diferit?

EVALUARE

1. Scrie pe cartă, litera corespunzătoare răspunsului corect:

A. Una dintre țările europene care nu se învecinează România este: a) Bulgaria, b) Belgia, c) Ungaria.

B. Europa este: a) un continent, b) o țară, c) un ocean.

C. Una din țările Insulelor Britanice este: a) Franța, b) Belgia, c) Ungaria.

D. Moneda oficială în 19 țări ale Uniunii Europene este: a) levul, b) banul, c) euro.

E. Cuvintele care completează enunțul următor sunt, în ordine: a) planetă, stea, b) stea, planetă, c) planetă, satelit.

Terra este o ..... iar Soarele este o .....

F. Reprezentanța planetă a formelor obiceșite a Terrei este:

2. Reducetăză, în 10-15 rânduri, un text cu titlul *Calătoria în Europa și în Europa*, în care să utilizezi și cel puțin o dată fiecare termen: *Terre, Soare, Sistem Solar, Venus, Marte, Lună, satelit, Meteor*.

Verifică și evaluează!

Aplicăți ce coștăzăz merrușii după ce discutați în clasă, cu profesorul, notându-vă corect.

Soluție	Puncte	Pondere
1. 3 răspunsuri corecte	4-9 răspunsuri corecte	8 puncte
2. 4-6 răspunsuri corecte	10-12 răspunsuri corecte	7 puncte

Nu uita să completezi fișele de observare și de cunoștințe la pagina 100 pentru activitățile din această unitate de învățare. Analizați ce o-a modificat față de fișele anterioare.

Criterii evaluare portofoliu

Criterii evaluare proiect

Descriptori de performanță

VARIANTA DIGITALĂ

AMII static

Varianta digitală cuprinde integral conținutul manualului în variantă tipărită, având în plus exerciții interactive, jocuri educaționale, animații, filme și simulări.

AMII animat

Toate acestea au obiectivul de a aduce un plus de valoare cognitivă. Paginile din manual pot fi vizionate pe desktop, laptop, tabletă, telefon, oferind o experiență excelentă de navigare, făcând posibile parcurgerea manualului și revenirea la activitatea de învățare precedentă.

AMII interactiv

Instrucțiuni de utilizare a manualului digital

Butonul AJUTOR

deschide ghidul de utilizare a manualului digital.

Butonul CUPRINS

deschide cuprinsul manualului digital și permite deschiderea de Capitole/Lecții.

Butoanele de navigare

permit parcurgerea manualului și deschiderea unei anumite pagini.

Activități de tip static – deschide activități de tip static, care se derulează cu ajutorul butoanelor de navigare.

Activități de tip animat – indică elemente care se găsesc în partea de jos a paginii. Pentru vizionare, se activează butonul Redă ().

Activități de tip interactiv – indică elemente situate în partea de jos a paginii, de tipul: *Asociază*, *Bifează*, *Scrive la tastatură*, *Selectează*. Butoanele de validare sunt: *Resetează* (care aduce exercițiul la starea lui inițială) și *Verifică* (prin care se verifică rezolvarea). Utilizatorul are la dispoziție trei încercări de a răspunde corect, după care răspunsul corect este afișat automat.

Competențe generale și specifice, conform programei școlare pentru disciplina
GEOGRAFIE, *clasa a IV-a*, aprobată prin OMEN nr. 5003/02.12.2014

1. Prezentarea realității observabile, cu ajutorul terminologiei generale și specifice

- 1.1. Identificarea unor termeni geografici în texte/contexte/situații de învățare diferite
- 1.2. Precizarea, în cuvinte proprii, a sensului termenilor geografici de bază
- 1.3. Utilizarea termenilor geografici simpli în contexte cunoscute

2. Utilizarea elementelor semnificative din matematică, științele naturii și disciplinele sociale, în înțelegerea realității înconjurătoare

- 2.1. Aplicarea unor elemente și operații matematice minime în înțelegerea unor situații reale observate
- 2.2. Aplicarea unor elemente și cunoștințe dobândite la alte discipline (științe ale naturii, istorie, științe sociale) în descrierea și explicarea realității înconjurătoare
- 2.3. Identificarea unor fenomene și procese cu caracter geografic din mediul înconjurător al orizontului local, al regiunii, țării și continentului

3. Relaționarea realității înconjurătoare cu reprezentarea ei cartografică

- 3.1. Identificarea poziției elementelor reprezentate pe hartă
- 3.2. Utilizarea semnelor și a altor reprezentări convenționale
- 3.3. Raportarea corectă a poziției unor elemente pe reprezentările cartografice
- 3.4. Utilizarea unor reprezentări grafice și cartografice simple

4. Dezvoltarea interesului pentru cunoașterea orizontului local, a țării și a lumii contemporane

- 4.1. Dezvoltarea curiozității de cunoaștere a elementelor geografice caracteristice orizontului local, țării și lumii contemporane
- 4.2. Dobândirea interesului pentru înțelegerea rolului mediului înconjurător pentru viața și activitatea societății
- 4.3. Dezvoltarea interesului pentru cunoașterea și înțelegerea diversității naturale și umane

CONȚINUTURI: ORIENTAREA ȘI DISTANȚELE ÎN ORIZONTUL APROPIAT

- Clasa, școala
- Planul clasei, planul locuinței, planul școlii
- Cartierul, localitatea

PLANUL

- Planul clasei
- Planul locuinței
- Planul școlii
- Planul cartierului și al localității

MODIFICĂRI OBSERVABILE ÎN REALITATEA ÎNCONJURĂTOARE

- Repere observabile: ziua, luna, anul
- Repere convenționale: calendarul

PUNCTELE CARDINALE

- Soarele, mijloc de orientare

ORIZONTUL

- Linia orizontului
- Descrierea orizontului local

HARTA

- De la orizontul local la regiune și țară

PROIECT

DE AICI PÂNĂ DEPARTE

- Lucrați în grupuri de 4-5 elevi.
- Realizați traseul unei călătorii care pornește din Sala de clasă, trece prin Localitate, Regiune și ajunge la Țară. Stabiliți pe unde treceți și unde vă opriți. Folosiți texte și desene. Utilizați informații din lecțiile acestei unități.
- Stabiliți la nivelul grupului cum veți lucra și repartizați responsabilitățile, astfel încât fiecare elev să știe ce are de făcut.
- Stabiliți modul în care veți prezenta colegilor voștri traseul realizat.

Orientarea și distanțele în orizontul apropiat

Clasa, școala

Observă

- Ce asemănări și ce deosebiri sunt între clasele din imaginile alăturate?
- Prezentați obiectele din imagini folosind expresiile: *în față, în spate, deasupra, la dreapta, la stânga.*

A

B

Privește în jurul tău

- **Lucrăm în perechi:** Descrieți clasa voastră. Ajutați-vă și de următoarele întrebări:
Este o clasă mare sau mică? Câte bănci sunt? Este o clasă luminoasă? Câte ferestre are? Ce se vede pe fereastră? Ce este expus pe pereți? Ce vă place în clasă? Ce ați schimba?

Observă

- Seamănă școala ta cu vreuna dintre școlile din imagini?
Ce asemănări și ce deosebiri observi? Ce îți place la școala ta?

A

B

C

Privește în jurul tău

Lucrăm împreună: Ghid în școala mea

- Formați grupe de câte patru elevi. Imaginați-vă că sunteți ghizi. Faceți o plimbare prin școală, prin curtea școlii. Informați-vă pentru a realiza un afiș de prezentare a școlii pentru viitorii elevi și pentru părinții acestora. Puteți începe pornind de la următoarele întrebări:
Câte etaje are școala? Câte săli de clasă sunt la fiecare etaj? Ce destinație au unele încăperi? Există un teren de sport? Dar o grădină?
- Realizați afișul de prezentare a școlii, folosind texte și desene/imagini. Afișați lucrările pe holul școlii.

Am desenat împrejurimile școlii în care învăț și am marcat cu albastru drumul meu către școală și cu roșu drumul Marei. Observă desenul!

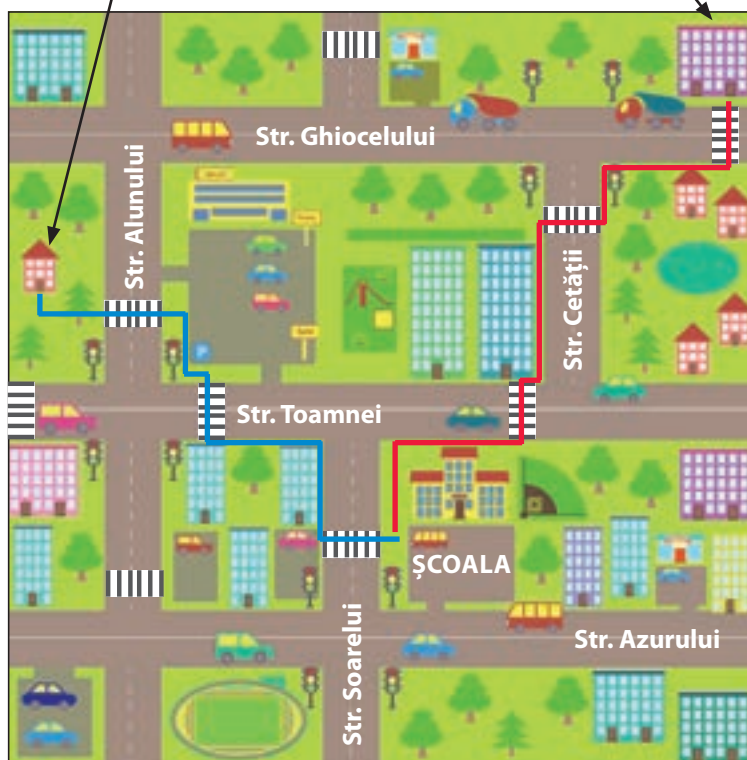

Aplică

- Răspunde la următoarele întrebări:
  - Pe ce stradă este casa lui Vlad? Pe ce străzi trece Vlad în drum către școală? De câte ori traversează? Pe lângă ce trece Vlad în drum către școală? Ar putea să urmeze un alt drum? Care ar fi acesta?
  - Răspunde la aceleași întrebări referindu-te la Mara.
  - După părerea ta, Vlad locuiește aproape de școală? Dar Mara? Care dintre ei ajunge mai repede? Explică.
- Prezintă drumul spre școală al fiecărui copil, folosind expresiile: *la dreapta, la stânga, înainte, înapoi*.
- Tu cum te orientezi în drumul către școală? Povestește.

Aici locuiește Vlad

Aici locuiește Mara

Află

Spațiul pe care putem să îl cuprindem cu privirea în jurul nostru se numește **orizont**.

Orizontul apropiat reprezintă spațiul înconjurător în care trăim și ne desfășurăm activitățile zilnice: locuința, clasa, școala, împrejurimile școlii etc.

Privește în jurul tău

Drumul către școală

- Locuiești aproape de școală? Vii pe jos sau cu un mijloc de transport? Cât durează, de obicei, drumul către școală? Notează pe o foaie numele străzilor pe care treci în drumul tău către școală. Scrie pe lângă ce clădiri treci. Realizează un desen în care să reprezinți drumul către școală. Pune fișa în **portofoliu**.
- Lucrăm împreună:** Notați într-un tabel durata drumului către școală al fiecărui elev din clasă, exprimată în minute. Realizați un grafic. Cine ajunge cel mai repede? Al cui drum durează cel mai mult?

Cartierul, localitatea

Prietena mea, Bianca, locuiește cu mine în bloc, dar învață la altă școală. Merge mai mult de jumătate de oră până la școală.

Școala ei este mai departe, în altă parte a orașului, în alt cartier.

Observă

Cartier din Craiova

Cartier din Brașov

Află

Cartierul este o parte a unui oraș deosebită de celelalte prin anumite caracteristici: poziția față de centrul localității, vechimea, aspectul clădirilor, prezența unor instituții etc. Dacă localitatea este un sat, se poate vorbi despre părți ale satului care au, de obicei, un nume.

Privește în jurul tău

- Cum se numește cartierul (zona) în care este amplasată școala ta? Dar cel în care locuiești?
- **Lucrăm împreună:** Faceți o plimbare în împrejurimile școlii. Notați ce observați: instituții (spital, bibliotecă, primărie, poliție, școli, biserici), parcuri, locuri de joacă pentru copii, piețe, monumente, tipuri de locuințe (case sau blocuri), altele. Faceți o listă completă a acestora în clasă, pornind de la cele mai apropiate până la cele mai depărtate.
- Formați grupe de câte patru elevi. Alegeți unul dintre obiectivele observate și realizați un desen. Afișați desenele într-o expoziție cu tema *Împrejurimile școlii noastre*.

Observă

- Care dintre imagini seamănă cu locurile în care trăiești tu?

Află

Localitatea este o așezare omenească. În imagini sunt localități din *mediul rural* (sate – C, E) și localități din *mediul urban* (orașe – A, B, D).

Privește în jurul tău

- Cum se numește localitatea în care locuiești? Este un sat sau un oraș?
- **Reporter în localitatea mea:** Pregătește câteva întrebări prin care să afli cât mai multe informații despre localitatea ta. Adresează întrebările cât mai multor adulți (profesori, părinți, bunici). Prezintă informațiile colegilor tăi. Votați în clasă cea mai interesantă informație.
Exemple de întrebări: *Cum se numea școala la care au învățat? Mai există acea școală? Ce era diferit în localitate acum 20–30 de ani? Cum se jucau copiii? Cum își petreceau oamenii timpul liber? Ce meserii aveau? etc.* Pune fișa cu informații în **portofoliu**.
- **Lucrăm împreună:** Scrieți pe o foaie de hârtie numele localității voastre. Fiecare elev completează pe o foaie colorată enunțul: *Îmi place localitatea mea pentru că...* . Lipiți foile de jur împrejurul numelui localității.

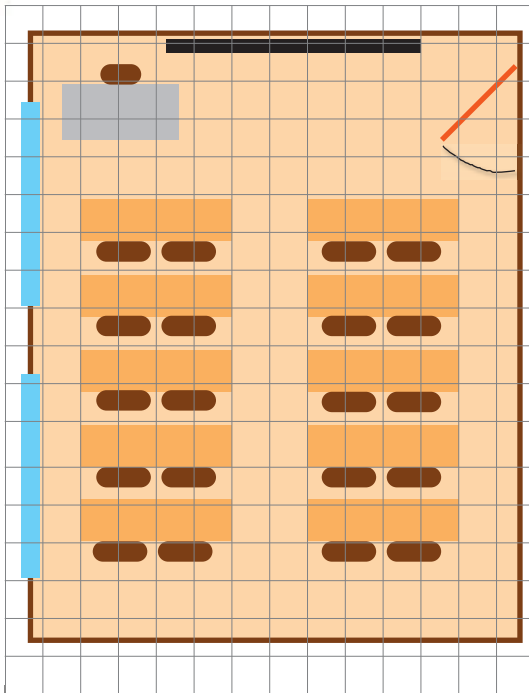
Planul

Planul clasei

Am un desen pentru tine.
Ce crezi că reprezintă?

Planul clasei

Văd mai multe forme geometrice.
Mă gândesc că ar putea fi băncile
unei clase și catedra. Cred că reprezintă
planul clasei din fotografie.

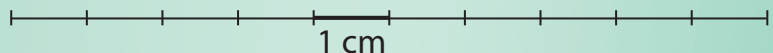

Află

Planul este un desen micșorat al unei suprafețe (clasă, locuință, școală, cartier, localitate). În realizarea unui plan se folosește **micșorarea la scară**: se micșorează suprafețele din realitate de câte ori este nevoie.

Scara planului arată de câte ori au fost micșorate dimensiunile reale.

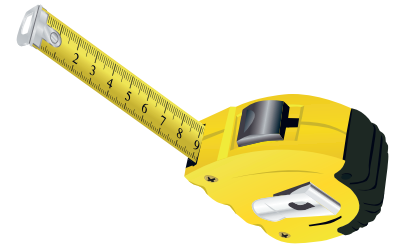
De exemplu, am reprezentat mai jos lungimea unei clase care are 10 metri. Fiecare metru a fost reprezentat printr-un centimetru. Pentru că 1 metru = 100 centimetri, **am micșorat** dimensiunile reale **de 100 de ori**. Spunem că desenul are **o scară de 1 la 100** (1:100 sau 1/100).

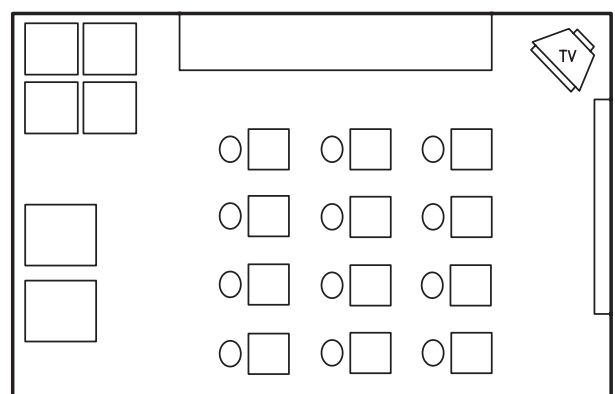
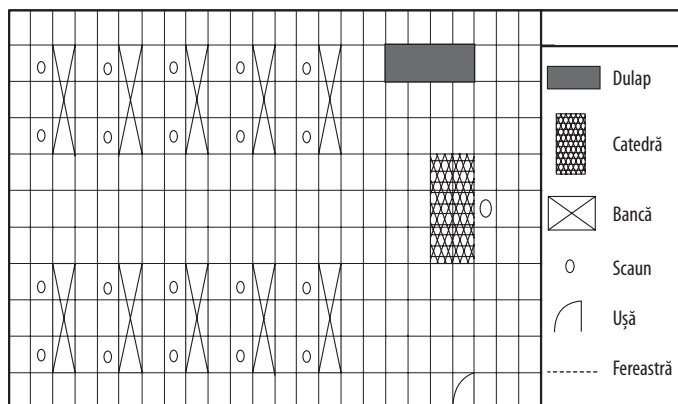
Aplică

- **Lucrăm împreună:** Formați grupe de patru elevi și desenați planul clasei voastre.

Etape în realizarea planului clasei:

1. Măsurați cu o ruletă dimensiunile clasei și ale obiectelor din clasă: tablă, ușă, ferestre, catedră, bănci. Exprimați dimensiunile în centimetri și rotunjiți la sute fiecare număr. De exemplu, dacă lungimea clasei are 863 cm, rotunjim la 900 cm.
  2. Micșorați dimensiunile de 100 de ori (scara 1:100) și notați rezultatele.
  3. Stabiliți semne convenționale (simboluri) pentru a reprezenta obiectele din clasă.
De exemplu:
    - banca:
    - catedra:
    - tabla:
    - scaunele:
    - ferestrele:
    - ușa:
  4. Folosiți o foaie cu rețea de matematică. Desenați un dreptunghi sau un pătrat, în funcție de dimensiunile sălii de clasă. Respectați micșorarea la scară. De exemplu, lungimea de 900 cm o reprezentăm printr-o linie de 9 cm.
  5. Stabiliți peretele pe care este tabla; desenați-o, folosind simbolul corespunzător.
  6. Reprezentați ușa și ferestrele, în funcție de orientarea față de tablă: peretele din stânga/din dreapta, în față/în spate etc.
  7. Desenați celelalte obiecte din clasă, în funcție de poziția lor față de tablă, ușă, ferestre.
- Observați și alte exemple de planuri ale clasei:

- Care dintre planuri seamănă cu cel realizat de voi?

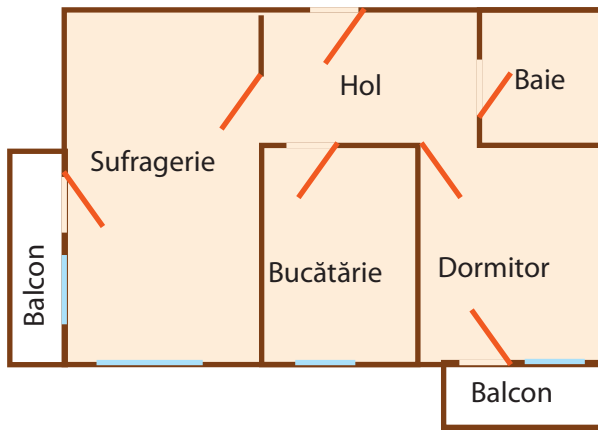
Planul locuinței

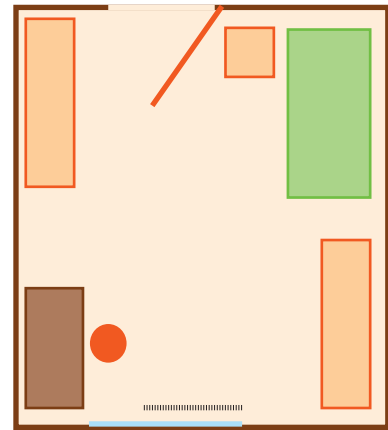
Amintește-ți ce ai învățat despre plan.
Ai putea să realizezi planul locuinței tale
sau al unei camere. Iată două exemple!

Planul locuinței

Planul camerei

- Din câte încăperi este formată locuința? Care este cea mai mare încăpere? Dar cea mai mică? Pe unde se intră? Câte ferestre sunt pe plan?

- Ce obiecte crezi că sunt în cameră? Există mai multe variante de răspuns? Explică.

Aplică

1. Adresează întrebări colegilor, pornind de la cele două planuri. Numește un coleg care să răspundă.
2. **Lucrăm în perechi:** Scrieți o listă cu diferite obiecte care pot fi găsite într-o locuință și realizați semne convenționale pentru acestea.
3. Realizează pe o foaie planul camerei tale. Amintește-ți etapele învățate la planul clasei. Pune planul în **portofoliu**.

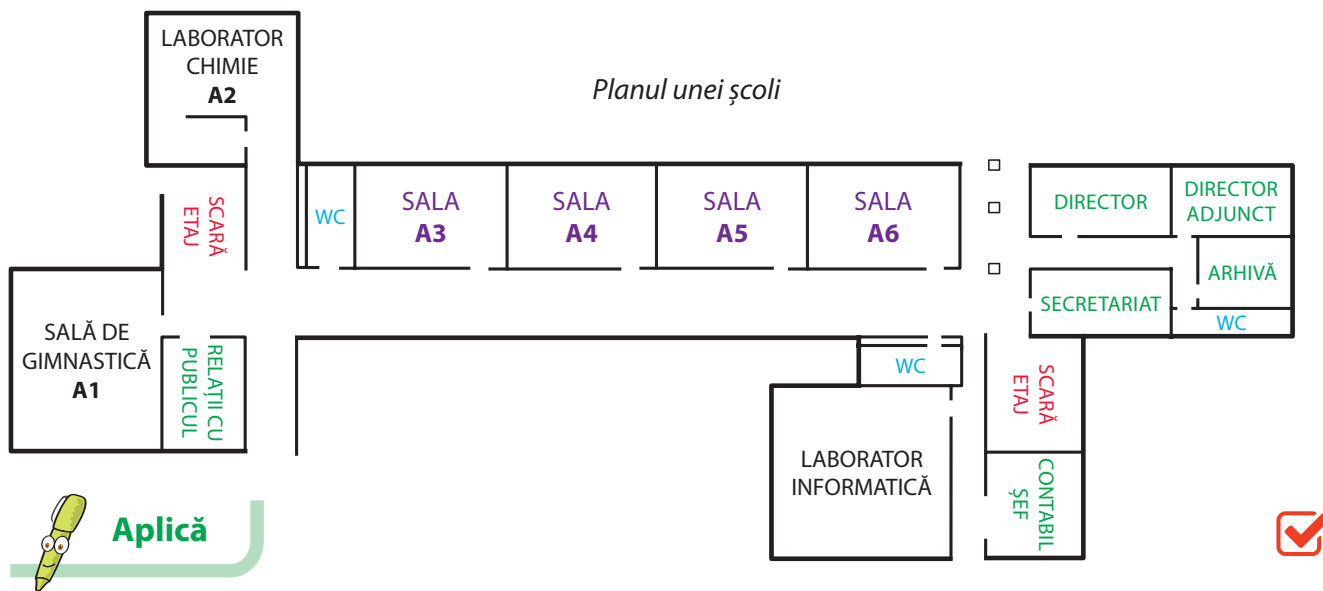
Geografia în viața mea

Fiecare locuință are o schiță în care sunt reprezentate la scară elementele construcției (**releveu**). Interesează-te de schița locuinței tale.

Planul școlii

Observă în imaginea de mai jos planul unei școli. Ce încăperi ai identificat?

Aplică

1. Ce încăperi sunt aproape de laboratorul de chimie? Dar de cabinetul directorului? Dintre sălile A3, A4, A5, A6, care este cea mai departe față de sala de gimnastică? Pornind de la plan, formulează și tu astfel de întrebări.
2. Desenează planul unui etaj al școlii tale, după ce ai notat ce încăperi sunt și cum sunt acestea poziționate. Pune foaia în **portofoliu**.

Geografia în viața mea

- Fiecare instituție are un plan de evacuare pentru situații de urgență, care cuprinde planul fiecărui etaj. Identifică în școala ta planul de evacuare și semnele convenționale.
- Ai participat vreodată la o simulare de evacuare în situații de urgență? Dacă da, povestește! Dacă nu, informează-te cum trebuie să te porți și care sunt pașii de urmat.

PLAN DE EVACUARE ÎN CAZ DE INCENDIU			
<p>PREVENIRE</p> <ul style="list-style-type: none"> NU UTILIZĂȚI FOCUL DESCHIS ÎN LOCURI CU PERICOL DE INCENDIU NU FOLOSIȚI APARATE ELECTRICE CU DEFECTIUNI NU FUMAȚI ACOLO UNDE ESTE INTERZIS 	<p>ÎN CAZ DE INCENDIU</p> <ul style="list-style-type: none"> PĂSTRĂȚI-VĂ CALMUL ȘI ALERTAȚI PERSONALUL DIN JUR ANUNȚAȚI INCENDIUL STINGEȚI FOCUL CU STINGĂTOARE FOLOSIȚI HIDRANTUL DE INCENDIU ÎN FUM ȘI CĂLDURĂ RESPIRAȚI CĂT MAI APROAPE DE SOL ÎNTRERUPEȚI GAZUL ȘI CURENTUL ELECTRIC 	<ul style="list-style-type: none"> SALVARE POMPIERI 112 POLIȚIE ELECTRICITATE GAZE 	
<p>EVACUARE</p> <ul style="list-style-type: none"> URMAȚI INDICATOARELE DE EVACUARE EVACUAȚI PERSOANELE ACCIDENTATE NU UTILIZAȚI LIFTUL NU REVENIȚI LA LOCUL ACCIDENTULUI 			

Planul etajului

Planul cartierului și al localității

Planul cartierului sau al localității se poate realiza mai ușor dacă ai o fotografie realizată din avion.

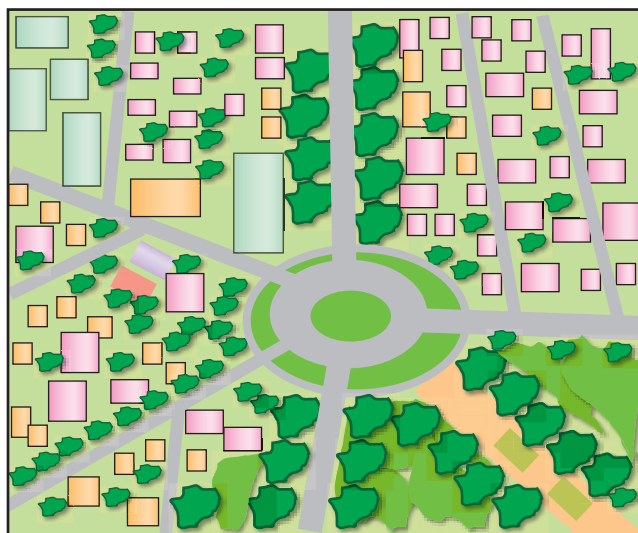

În desen sunt reprezentate doar elementele importante: drumuri, clădiri, parcuri, ape.

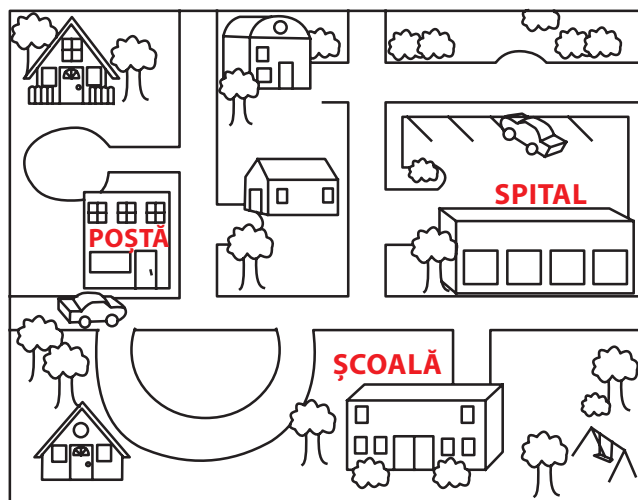
Observă

- Compară fotografia cu desenul și identifică simbolurile utilizate.

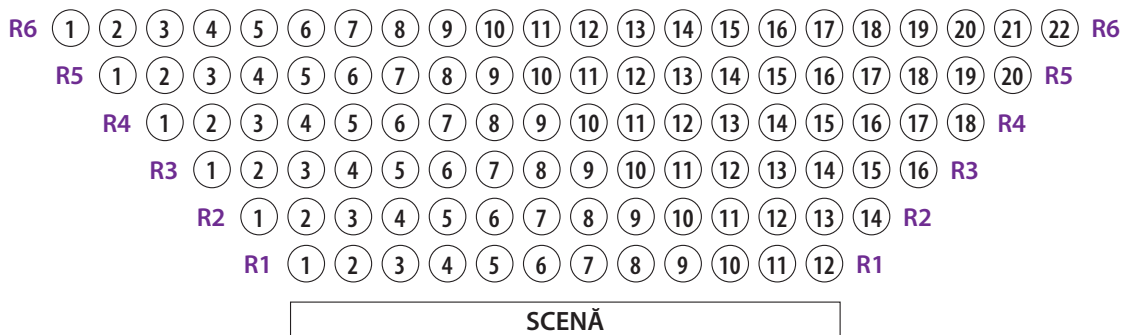
Aplică

1. Desenează simboluri convenționale pentru școală și pentru alte obiective din împrejurimile școlii voastre.
2. **Lucrăm împreună:** Realizați un desen al împrejurimilor școlii. Folosiți și informațiile notate în aplicația de la pagina 10. Iată un exemplu în imaginea alăturată.

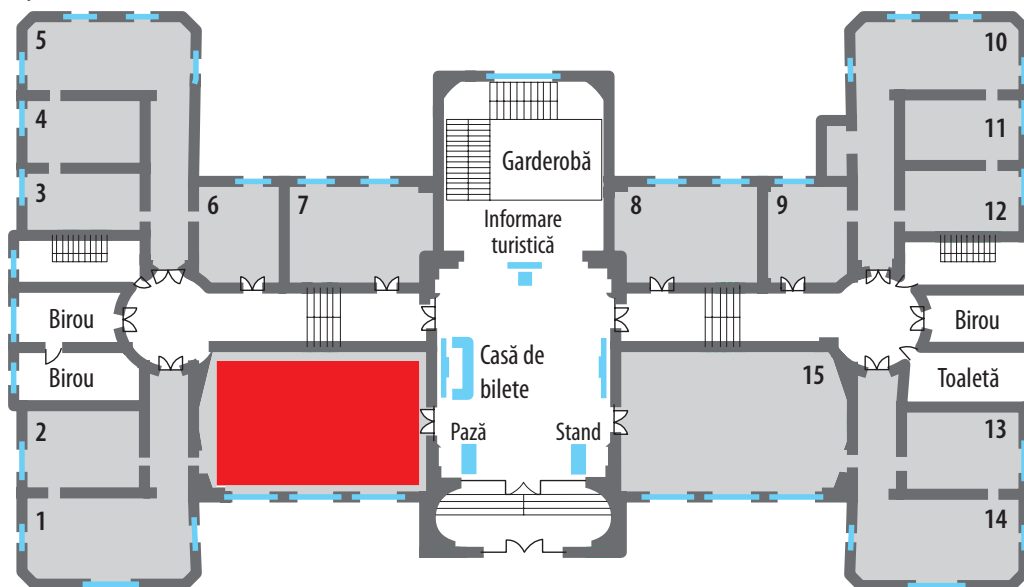
Geografia în viața mea

- Un document important este **planul cadastral***, care oferă informații detaliate despre terenurile și clădirile dintr-o localitate. Acest document se găsește la primăria localității.
- Atunci când vrei să îți rezervi un loc la un spectacol, poți consulta **planul sălii** pentru a face alegerea potrivită.

Planul unei săli de spectacol

- **Planul unui muzeu** te ajută să afli sensul de vizitare prin sălile muzeului și îți oferă alte informații utile.

Planul unui muzeu

- Mai există și alte planuri care te ajută să te orientezi mai ușor. De exemplu, planul unui avion, al unui magazin sau al unui parc de distracții.

Aplică

- Scrie cât mai multe informații pe care le putem obține din cele două planuri de mai sus.

***cadastru** – registru oficial în care sunt trecute datele de identificare ale suprafețelor de teren de pe un anumit teritoriu.

Modificări observabile în realitatea înconjurătoare

Repere observabile: ziua, luna, anul

Abia aștept să mergem diseară la concert.
E foarte cald, de ce ți-ai luat geaca?

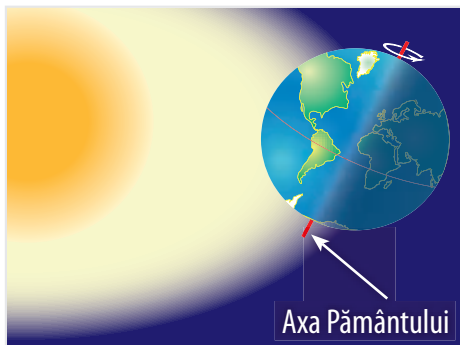
Ai uitat că seara e mai frig?
Chiar așa, de ce este seara mai frig?

Află

- Tu ce ai răspunde la întrebarea Marei?

Soarele este sursă de lumină și căldură pentru planeta noastră. În timpul unei zile, lumina și căldura primite de la Soare variază. La miezul zilei, când Soarele este deasupra capului, locul respectiv primește cantitatea maximă de lumină și căldură.

Mișcarea de rotație

Planeta Pământ se învâрте în jurul axei sale (o linie imaginară, înclinată, care străbate Pământul, prin centrul lui, de la Polul Nord la Polul Sud). De aceea, o parte a planetei este luminată, în timp ce partea opusă este întunecată. Așa se explică existența zilei și a nopții. Aceasta este **mișcarea de rotație**. O rotație completă a Pământului în jurul propriei axe durează 24 de ore, timp în care planeta trece treptat de la întuneric la lumină și de la lumină la întuneric.

Dacă Soarele este deasupra capului, este miezul zilei. La miezul nopții, Soarele se află exact în partea opusă locului unde era la miezul zilei. De aceea, în diverse locuri de pe pământ, ceasul arată ore diferite. După miezul nopții, începe o nouă zi.

Privește în jurul tău

- Alege un loc din împrejurimi (curtea școlii, parc, grădină, fața blocului etc.) și observă-l în două momente diferite ale zilei. Notează pe caiet cel puțin două asemănări și două deosebiri.